

Uenighed i Udvalget har der derimod været med Hensyn til Lovforslagets § 5. Der har været Enighed om, at det vilde være ønskeligt nærmere at faa fastslaet i Paragraffen, *hvilke* juridiske Forretninger man tænker sig at give Adgang til at faa udført paa Dommerkontorerne efter Takster, fastsatte af Justitsministeriet. Man anmodede derfor fra Udvalgets Side Justitsministeriet om en nærmere Formulering, der angav, hvilke juridiske Forretninger der her skulde være Tale om, og en saadan Formulering fik man ogsaa fra Justitsministeriet, den findes i Justitsministeriets Skrivelse af 26. Februar 1925, der er aftrykt som Bilag 1 til Udvalgets Betænkning. Efter nogles Mening i Udvalget kunde man vel i det væsentligste tiltræde den subsidiære Formulering, som Justitsministeriet saaledes havde givet af Paragraffen, men det viste sig ikke muligt at opnaa Enighed. Et Flertal i Udvalget har derfor samlet sig om Ændringsforslag Nr. 3, der gaar ud paa, at hele dette Spørgsmaal udskydes til nærmere Overvejelse og Forhandling med Dommerforeningen og Sagsførerraadet, fra hvilke Udvalget i saa Henseende har modtaget Henvendelser, der findes aftrykt som Bilag 2 og 4 til Udvalgets Betænkning, medens derimod et Mindretal under Ændringsforslag Nr. 4 foreslaar en ændret Affattelse af § 5. Det afgørende for Flertallets Ændringsforslag har været den Betragtning, at efter at man nu i en Menneskealder har været enig om en Gennemførelse af den Reform, som det er dette Lovforslags Hovedformaal at gennemføre, vilde det være lidet rimeligt at sinke denne Reforms Gennemførelse ved dertil at knytte et saadant Spørgsmaal som det, der er optaget i Lovforslagets § 5, og som ikke kan siges at have nogen organisk Forbindelse med Lovforslaget. Efter at der er opnaaet Enighed om Lovforslagets Hovedbestemmelser, synes det lidet rationelt at sinke disse Bestemmelser Gennemførelse ved dertil at knytte andre Bestemmelser, der ikke kan siges at være tilstrækkelig gennembrøftet eller afklaret. Det vil fremgaa af Henvendelserne fra Dommerforeningen og Sagsførerraadet, som jeg før omtalte, at der mod en Bestemmelse som den, der findes i § 5, kan rejses baade principielle og praktiske Betæneligheder. De principielle Betæneligheder er i og for sig indlysende. Hvis man giver private Adgang til at faa udført juridiske Forretninger paa Dommerkontorerne, er det klart, at der i visse Tilfælde vil kunne blive Tale om, at Dommeren skal træffe Bestemmelse om

Betydningen og Rækkevidden af juridiske Handlinger, der er udført af ham eller af hans Fuldmægtige paa hans Ansvar, og det er jo en almindelig anerkendt Erfaringsætning, at den, der skal dømme over Værdien og Betydningen af sit eget Arbejde, ikke paa Forhaand kan antages at være absolut upartisk. At Luften i Retssalen imidlertid er ren for Mistanke om Partiskhed, er af overordentlig stor Betydning, det er i Virkeligheden af afgørende Betydning for hele Samfundslivet, og den, der forstaaer Betydningen af rene Linier i Retsplejen, maa ogsaa forstaa, at det kan være betænkeligt at henlægge til Dommerens Afgørelse Spørgsmaal, hvis Udformning han selv eller andre paa hans Vegne og Ansvar har medvirket til.

Men ved Siden af disse rent principielle Betæneligheder overfor en Bestemmelse som den, der findes i Lovforslagets § 5, rejser der sig i Virkeligheden ogsaa Betæneligheder af praktisk Art. Det fremhæves saaledes i Henvendelsen fra Dommerforeningen, hvilken Henvendelse som nævnt er aftrykt som Bilag 2 til Betænkningen, at Ydelsen af Retshjælp i det i Lovforslaget paatænkte Omfang i alt Fald efterhaanden vil kræve Forøgelse af Fuldmægtigpersonalet, og da Tanken jo er at skaffe Publikum en billig Retshjælp, vil Statens Indtægt derved ikke komme til at staa i noget passende Forhold til Udgiftsforøgelsen. Det synes i hvert Fald at kræve nærmere Overvejelse, om det vil være rigtigt gennem en Bestemmelse som den, her foreslaas, at nødvendiggøre en Forøgelse af Fuldmægtigpersonalet og derigennem en Forøgelse af Statens Udgifter.

Med Hensyn til det Formaal, der eventuelt skulde kunne motivere en saadan Fremgangsmaade, nemlig Ønsket om at skaffe billig Retshjælp for Befolkningen, er det paa et Møde i „Juridisk Forening“ den 23. Februar i Aar fremhævet af Formanden for Studentersamfundets Retshjælp for ubemidlede, at det maatte anses for meget betænkeligt at gaa den Vej. Formanden for Studentersamfundets Retshjælp for ubemidlede oplyste, at i de 40 Aar, denne Institution har virket, har der været behandlet op imod 800 000 Retstilfælde gennem Studentersamfundets Retshjælp. Der er altsaa derigennem af københavnske Sagsførere og andre Jurister udført et beundringsværdigt Arbejde for at skaffe Befolkningen Adgang til billig Retshjælp, og naar Formanden for denne Institution fremhæver, at det kan være betænkeligt for den videre Udvikling paa dette Om-